

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Авторские ономастические коды
белорусской и русской женской поэзии
(на материале произведений 2-й половины XX – XXI вв.)»**

Джежора Анастасия Сергеевна

Научный руководитель –
профессор
Ратникова И. Э.

РЕФЕРАТ

Структура и объём дипломной работы: 3 главы, 2 приложения, 73 страницы, 86 использованных источников.

Ключевые слова: ОНОМАСТИЧЕСКИЙ КОД, ОНИМЫ, ПОЭТОНИМИЯ, АНТРОПОНИМ, ТОПОНИМ, МИФОНИМ, САКРОНИМ, НАЦИОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ, ИНДИВИДУАЛЬНО-АВТОРСКАЯ ЗНАЧИМОСТЬ.

Цель – выявить национально-культурные и индивидуально-авторские особенности ономастических кодов белорусских и русских поэтесс второй половины XX–XXI вв.

Объект исследования – имена собственные как единицы авторских ономастических кодов в произведениях белорусских и русских поэтесс второй половины XX–XXI вв.

Предмет исследования – национально-культурные и индивидуально-авторские особенности ономастических кодов, реализованных в поэтических текстах Е. Янищиц, В. Аксак, Б. Ахмадулиной и С. Кековой.

Языковой материал для исследования отобран из поэтических текстов Е. Янищиц (собрание сочинений 2016–2019 гг.); В. Аксак (сборники 1992–2021 гг.); Б. Ахмадулиной (собрание сочинений 1997 г.) и С. Кековой (сборники «Стихи о пространстве и времени» (1995), «Песочные часы» (1997), «Восточный калейдоскоп» (2001), «Во времени ином» (2021), «Яблоко и крест» (2021), а также публикации в журналах «Новый Мир», «Новый Берег», «Знамя», «Звезда», «Серебряные огни» и др. 1997–2024 гг.).

Методы исследования: общенаучные (наблюдение, абстрагирование, классификация и др.); сплошной выборки; описательный; текстологический анализ; сопоставительный анализ.

Результаты исследования. Единицы ономастических кодов белорусских и русских поэтесс охарактеризованы с точки зрения структуры; социальных, культурных, исторических, эстетических коннотаций; наличия внутренней формы и её роли в формировании общей семантики текста. Выделенные структурные и тематические классы ранжированы в соответствии с частотностью в творчестве каждого автора; выявлены авторские мифологемы, кодируемые онимами определённых классов. Определены национально-культурные и индивидуально-авторские особенности ономастических кодов исследуемых авторов.

Практическая значимость. Результаты дипломного исследования могут быть использованы для дальнейшей разработки вопросов поэтической ономастики; в исследованиях творчества Б. Ахмадулиной, Е. Янищиц, С. Кековой, В. Аксак; дидактическом обеспечении учебных дисциплин на филологических факультетах («Лексикология. Фразеология», «Лингвистический анализ художественного текста», «Теория имени собственного» и др.).

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём дыпломнай працы: 3 главы, 2 дадаткі, 73 старонкі, 86 выкарыстаных крыніц.

Ключавыя словы: АНАМАСТЫЧНЫ КОД, ОНІМЫ, ПАЭТАНІМІЯ, АНТРАПОНІМ, ТАПОНІМ, МІФОНІМ, САКРОНІМ, НАЦЫЯНАЛЬНА-КУЛЬТУРНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ, ІНДЫВІДУАЛЬНА-АЎТАРСКАЯ ЗНАЧНАСЦЬ.

Мэта – выявіць нацыянальна-культурныя і індывідуальна-аўтарскія асаблівасці анамастычных кодаў беларускіх і рускіх паэтэс другой паловы ХХ–ХХІ стст.

Аб'ект даследавання – уласныя імёны як адзінкі аўтарскіх анамастычных кодаў у творах беларускіх і рускіх паэтэс другой паловы ХХ–ХХІ стст.

Прадмет даследавання – нацыянальна-культурныя і індывідуальна-аўтарскія асаблівасці анамастычных кодаў, якія рэалізуюцца ў паэтычных тэкстах Я. Янішчыц, В. Аксак, Б. Ахмадулінай і С. Кекавай.

Моўны матэрыял для даследавання адабраны з паэтычных тэкстаў Я. Янішчыц (збор твораў 2016–2019 гг.); В. Аксак (зборнікі 1992–2021 гг.); Б. Ахмадулінай (збор твораў 1997 г.) і С. Кекавай (зборнікі «Стихи о пространстве и времени» (1995), «Песочные часы» (1997), «Восточный калейдоскоп» (2001), «Во времени ином» (2021), «Яблоко и крест» (2021), а таксама публікацыі ў часопісах «Новый Мир», «Новый Берег», «Знамя», «Звезда», «Серебряные огни» і інш. 1997–2024 гг.).

Метады даследавання: агульнанавуковыя (назіранне, абстрагаванне, класіфікацыя і інш.); суцэльнай выбаркі; апісальны; тэксталагічны аналіз; сапастаўляльны аналіз.

Вынікі даследавання. Адзінкі анамастычных кодаў беларускіх і рускіх паэтэс ахарактарызаваны з пункту гледжання структуры; сацыяльных, культурных, гістарычных, эстэтычных канатацый; наяўнасці ўнутранай формы і яе ролі ў фарміраванні агульнай семантыкі тэксту. Вылучаныя структурныя і тэматычныя класы ранжыраваны ў адпаведнасці з частотнасцю ў творчасці кожнага аўтара; выяўлены аўтарскія міфалагемы, якія кадзіруюць онімы пэўных класаў. Былі вызначаны нацыянальна-культурныя і індывідуальна-аўтарскія асаблівасці анамастычных кодаў даследуемых аўтараў.

Практычная значнасць. Вынікі дыпломнага даследавання могуць быць выкарыстаны для далейшай распрацоўкі пытанняў паэтычнай анамастыкі; пры даследаванні творчасці Б. Ахмадулінай, Я. Янішчыц, С. Кекавай, В. Аксак; у дыдактычным забеспячэнні навучальных дысцыплін на філалагічных факультэтах («Лексікалогія. Фразеалогія», «Лінгвістычны аналіз мастацкага тэксту», «Тэорыя імя ўласнага» і інш.).

ABSTRACT

The structure and the volume of the diploma thesis: 3 chapters, 2 appendices, 73 pages, 86 sources used.

Keywords: ONOMASTIC CODE, ONYMS, POETONYMY, ANTHROPONYM, TOPONYM, MYTHONYM, SACRED NAME, NATIONAL-CULTURAL FEATURES, INDIVIDUAL AUTHORIAL SIGNIFICANCE.

The aim is to identify the national, cultural and individual authorial features of the onomastic codes of Belarusian and Russian poetesses of the second half of the XX–XXI centuries.

The object of the research is proper names as units of author's onomastic codes in the works of Belarusian and Russian poetesses of the second half of the XX–XXI centuries.

The subject of the research is the national-cultural and individual-authorial features of onomastic codes implemented in the poetic works of E. Yanishchits, V. Aksak, B. Akhmadulina and S. Kekova.

The linguistic material for the research was selected from the poetic texts of E. Yanishchits, that were included in the complete works of 2016–2019; V. Aksak, that were included in the verse collections of 1992–2021; B. Akhmadulina, that were included in the complete works of 1997, and S. Kekova, that were included in the verse collections “Stihi o prostranstve i vremeni” (1995), “Pesochnye chasy” (1997), “Vostochnyj kalejdoskop” (2001), “Vo vremeni inom” (2021), “Yabloko i krest” (2021) and published in the journals “Novy Mir”, “Novy Bereg”, “Znamya”, “Zvezda”, “Serebryanye Ogny”, etc. in 1997–2024.

Research methods: general scientific (observation, abstraction, classification, etc.); continuous sampling; descriptive; textual analysis; comparative analysis.

The results of the research. The units of onomastic codes of Belarusian and Russian poetesses were characterized in terms of structure; social, cultural, historical, aesthetic connotations; the presence of an inner form and its role in the formation of the general semantics of the text. The selected structural and thematic classes were ranked according to their frequency in each author's work; the author's mythologems encoded by the onyms of certain classes were revealed. The national-cultural and individual-authorial features of the onomastic codes of the authors under study were determined.

Practical significance. The results of the diploma research can be used for further development of the issues of poetic onomastics; in the studies of B. Akhmadulina, E. Yanishchits, S. Kekova, V. Aksak; didactic supplies of academic disciplines at philological faculties (“Lexicology. Phraseology”, “Linguistic analysis of the literary text”, “Theory of proper names”, etc.).